

Zuiver en met de hand alleen echter, wordt haast niets gemaakt.

Reeds de voorhistorische hand heeft het werktuig gegrepen: de stift, den hamer, de bijl.

De werktuigen kunnen meer of minder ingewikkeld zijn, en zoo zit je dan, met je tot machine ontwikkeld werktuig, in het machinalisme eer je 't weet? Ja, als dat het criterium was. Weven, op het uitteraard ingewikkeld „getouw,” — als de wever dat getouw persoonlijk voert, is handwerk. Gieten, ook al deed men het in overouden tijd, met betrekkelijk eenvoudige installatie, is machinalisme.

Men heeft af te wachten hoe het uitvalt.

Onze tijd is aan het handwerk vervreemd, en ik zeg er op voorhand bij: Ik geloof niet, dat dit zoo erg is.

We krijgen beterbezigheid, maar zoolang die betere taak nog toeft, zijn we er niet te best aan toe.

Waar denkt ge aan, als ge van handwerk hoort?

Aan sigaren, aan schoenen, en vooral aan damesgeknutsel. „Dat dit laatste toch het dichtst bij de schoonheid staat”, ...

Ge houdt het niet vol, omdat het u geen ernst is.

Onze dames-handwerkjes, en ik maak, op heel weinig na, geen uitzondering voor het werk van onze dameskunstnijveren, hebben geen handje water bij onze oudhollandsche kanten, haaksels, breisels, bij

de naaisels, ook der meest simpele, der Javaansche vrouwen, en zooveel meer.

Wij beschikken over goed materiaal, maar zonder schik. Ga in onze winkels, in onze huizen, en stel u een uurtje open voor de inwerking van die levensvergoring. Enfin, ge weet zonder dat, wat het is.

Het handwerk leeft nog vol en fleurig bij veel teekenaars en schilders, en zij vinden contact met de massa. Ze vinden over het algemeen voldoende en competente waardeering.

Maar voor de rest staan onze handen verkeerd.

Het is daarom, zoolang we aan schoonheid nog niets beters hebben dan handwerk, een vervulling dat er nog enkele Jan Eisenloeffels naar zuiverheid van doen streven.

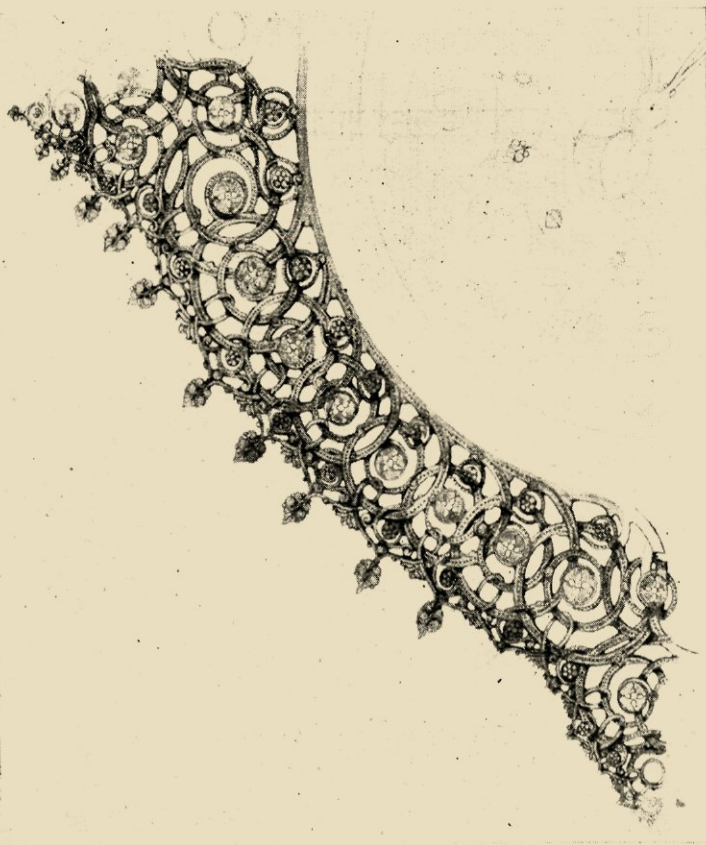
Wie zijn teekeningen en schetsen kent, weet, hoe liefdevol en zorgvuldig hij zijn arbeid voorbereidt en wie zijn werk beschouwt, erkent de toewijding en

het volhardend meesterschap waarvan het, ook in zijn min gelukkige oplossingen, altijd en overvloedig getuigt.

Het spel van de handen, — muziek getuigt dit 't luidst, — is altijd 'n geestelijk spel.

Dansende huwt zich geest aan stof, en in rhythmisch bewegen vormen de handen het verkoren materiaal.

Van oogenblik tot oogenblik zijn daar de momenten, waarin de kunstenaar, al werkend, schoonheden ziet ontluiken, waarop hij niet verdacht was en die hij niet zocht,

WERKTEKENING VOOR EEN RAND VAN EEN KLOK UITGEVOERD IN 1913.